

[Hartvig Frisch.]

retten, altsaa til eet Vælgerkorps, og at Partiet endelig var villigt til en Ordning, som løste Konflikter fremtidig. Man skulde derfor egentlig have troet, at det ærede Medlem Hr. Christmas Møllers Skitse, der blev Udgangspunktet for de følgende Forhandlinger, ikke vilde have været uantagelig for Venstre. Hvad var der dybest set i Vejen? Jeg tror, det kan siges med et Aarstal: 1929. Det, Venstre her har præsteret, er et „Tak for sidst“ til det ærede Medlem Hr. Christmas Møller. Hvor meget Venstre end har imod Regeringen, blegner det dog ganske over for det gamle Had til Manden fra 1929. Hele Venstres Arbejde i Grundlovssagen er derfor gaaet ud paa at manøvrere det ærede Medlem Hr. Christmas Møller over i et Hjørne. Dertil sigtede ogsaa den hurtige Rangering fra Tokammerssystemet over til Etkammerssystemet. Det var kun Taktik, og da Forsøget glippede, havde de Sofaen at falde tilbage paa. Dette er Sandheden om de to store Oppositionspartiets Stilling til hinanden, og naar man sammenholder denne Sandhed med Erfaringerne, der sidst er gjort med 45 pCt.-Regelen, maa det erkendes, at Udsigterne for nye Grundlovsforandringer er meget smaa. Tror man f. Eks. efter det skete, at et Forlig med Venstres Forslag som Grundlag, som Regeringen kunde gaa med til, har bedre Chancer for at passere Sofahjørnet, naar det er de Konservative og hele Højrepressen, der tager Plads paa dette Møbel? Og netop derfor er det ubegribeligt, at der fandtes saa mange Konservative, som med koldt Blod stak Dolken i Ryggen paa det ærede Medlem Hr. Christmas Møller. Kunde de dog ikke se, hvad Venstres Manøvre betød?

Nu har de lammet den konservative Fører en Tid fremefter, og han havde dog Ret i, at Bladet havde vendt sig efter Landstingsvalget i 1936, og at det lille Flertal paa een Stemme vilde blive et stadig større Flertal for Regeringspartierne, og at det eneste Kort, der var Trumf i det kommende Spil, var den lige og almindelige Valgret. Men der er den mærkelige Forskel paa Tiden før 1936 og nu, at da Reaktionen havde Magten i Landstinget, vilde alle Socialdemokrater og Radikale afskaffe det, men da Regeringspartierne fik Magten i Landstinget, vilde den mest haardkogte Reaktion ikke give os Lov til at komme af med det. Nu vel, saa lad os slide det med Helsen et Stykke Tid endnu! Det ærede Medlem Hr. Christmas Møller skal nu, da han er gaaet af som Formand, have den

Anerkendelse med sig fra mit Parti, at han har været en modig, ja, en dristig Politiker, der har ført sin Kamp aabent og ærligt. Han har i Forfatningskommissionen været en enestaaende Arbejdskraft og en fuldkommen loyal Medarbejder paa det fælles Grundlag, der var naaet.

For Socialdemokratiet har Folkeafstemningens Resultat været en stor Skuffelse mere end et Tab. Det er en Skuffelse, ikke et Tab. Den nye Pinseklædning, som Landet skulde have iført sig, fik vi ikke, men den daglige Dragt, vi har, kan jo bruges et Stykke Tid endnu, navnlig til alt det daglige Slid, der er vigtigt for os. Dengang vi mødte med vort Grundlovsforslag — som altsaa faldt efter at være blevet godkendt af 970 000 Vælgere —, skrev Venstrepressen hoverende, at der ikke vilde blive Bukser af det Skind. Det blev der altsaa heller ikke, men nu ser jeg, at Venstre i Skikkelse af det ærede Medlem Hr. Krag optræder paa Buksetorvet i disse Dage med Venstres gamle Model, den med Højesteretsspjældet i. Men Venstre tager ganske fejl af Situationen. Regeringspartierne har efter Landstingssejren i 1936 kæmpet den ærligste Kamp uanset det Flertal, vi havde vundet i Landstinget. Vi har tilbudt Befolkningen at afskaffe alle de Særrettigheder, der ved Grundloven af 1915 var knyttet til Alder, til indirekte Valg og til Uopløselighed. Med Triumphyl fejrer Reaktionen og den organiserede Dovenskab nu, at dette gode Tilbud til Befolkningen er faldet under Bordet. Ja, det maa Arbejderne tage til Efterretning. Regeringsmagten i Landet forandres ikke af den Grund, og engang i Fremtiden løser vi vel ogsaa Opgaven, som vi før har løst saa mange andre. Men hvis nogen nu kommer halsende og siger, at der skal forhandles Grundlov, svarer vi andre: Ja vel, lad os bare se, hvad det er, I kommer med, men I maa endelig huske paa, at det er ikke os, der har Kastanier i Ilden her; vi har til Punkt og Prikke opfyldt vore Forpligtelser, efter at vi fik Flertallet i begge Ting, men det var jer, der ikke vilde tage mod Tilbudet.

De Røster, der lyder om, at Mangelen af den halve Procent i de 45 pCt. stiller Regeringen og Regeringspartierne over for politiske Konsekvenser, har ingen som helst Bund i Virkeligheden, hverken i det afgivne Stemmetail, som før nævnt, eller i selve Folkeafstemningstanken. Hele Grundlaget for Folkeafstemningsregelen falder, hvis man vil benytte den til politiske Anslag mod Landets klare Tale. Et Folketingsvalg drejer sig om Regeringsmagten i Landet, en Folke-